ra alia hic contemplanda esset si nec tar
dior nos hora impediat osculemur tenel
los pedes manusque eius teneras immas
Insignamus sed capiti uero labia totumque
corpus deuotissime amplectemur propter
inthronium suum panniculos atque fascia
dulcius amplectamur et valefacientes pu
ero eius Eamus usque ad bet
lehem et videamus hoc verbum quod factum
est consideremus an ibi hodie xpus sponsa
lis natus sit Si enim id habemus firmum
propositum ex premissis scilicet virtutibus vel
saltem maius aut firmius quam ante habui
mus tunc xpus spiritualiter nasci dicitur
Sumus enim tunc filii eius in patris conformes
effecti ymaginis filii sui Et tunc enim
hodie digne transibimus ad bethle
hem Uellem enim deberet nos ad sacra
communionem accedere ut firmius proponamus
nos conformare xpo Et hoc est quod quidam
doctores dicunt quod si quis dignius comuni
care vult sacramenti eukaristie oportet quod ha
beat actualem deuotionem Dicitur autem
deuotio secundum sanctum thomam voluntas prompte
te se tradens ad diuinum obsequium Hoc
est prompta beniuolencia seu bonivola
promptitudo se domino ihesu in moribus et
virtutibus conformandi Et de quanto hec de
uotio fuerit maior seu copiosior ad plu
res virtutes se extendens seu dictis
est feruentior de tanto uberiorem effe
ctum seu fructum sacramenti quis adipiscitur
Effectus uero sacramenti ut scitis est infusio
virtutum et habitualis gracie qua peccata
preterita dimittantur et futura melius caueantur
et hoc est xpo conformari seu xpo conforme
fieri si de hiis ad presens satis Ea
ramus autem ut supra faciamus ad quanta
betlehem et ibi videamus hoc verbum quod
factum est id est promissa fide credamus
et puro corde prout paupertas nostra si
nit contemplemur qualiter idem ipse dominus
ihesus qui eadem hodierna hodie salutis ferunum
iumentorum iacuit confessus est in sinu pa
tris residet unus secundum deus in esse

cia differens in persona Unde sibi essen
ciali differens ab eo realiter personaliter
ab ipso eternaliter non facto a trinitate sed genito
tamquam per modum intellectus procedens ingeni
tum videntes quomodo in eo exprabilit
mancus Unde et verbum dei dicitur a deo si
vibrantur procedens et deum exprimens representans
tans et per consequens ymago dei inuisi
bilis nouatur quod ut verbum mentale dicitur
ymago seu similitudo naturalis illius rei
que representat primo et splendor paterne
glorie a patre sive lumine eternali genera
tus intellectualis splendor et radius figure
quarum enim est id est intellectualis consubsta
tudo Et conformis cetera oia thronus
dulcissima predicata que ad premissa comi
tantur de ipso verissime et firmissime credenda
da sunt Aperte videmus nunc per speculum
lum in enigmate Porro adhuc lux in
tenebris lucet et tenebre eam non compre
henderunt Ueniet autem tempus diuinum
nos interim humilitati sue conformare
rimus quam cognoscemus eum sicut et
cogniti sumus Uidebimus quippe eum
sicuti est Quod ipse idem bonus ihesus
dominus noster prestare dignetur qui regnas cum
patre in unitate spiritus sancti per infinita se
culorum secula Amen

Sermo 2us de eadem et
qui processit de utero virginis tamquam
sponsus de thalamo

Ipse tamquam sponsus procedens
de thalamo suo psalmo 18o
Carissimi fratres Dilec
tissimi De hodierna sol
lempnitate in qua haut dubie
exultacione inenarrabili gaudent
angeli letantur archangeli iubilant
seraphim atque cherubin totaque celorum
curia letabunda tripudiat Multa
nimirum ac copiosissima se exhibet in
materia loquendi si tempus breue est
fatigati enim estis Ideo enim non qui ista
media nocte surreximus ad confitend
dum quidam non pene tota nocte labo

rami per diem et laborabimus usque ad
vesperum utinam salubriter et condigne
in laude eius qui natus est nobis hodie sal
vator. Coacti igitur non prolongare ser
monem sed brevissima collacione facienda
accipio verba thematis prescripta. Ipse
supple est vel fuit tamquam sponsus procedens
de thalamo suo etc. In quibus olim propheta
corde presago ac iubilante preconavit
hodiernam nativitatem salvatoris qui exivit
sub de utero matris Marie virginis in salutem
populi sui. Hec nempe est virgo illa instar
solis omnium virtutum ac graciarum fulgoribus
lucidissima quam penetravit ac illu
stravit splendor sempiterne glorie mulier
amicta sole tronus filii dei de qua
scribitur in psalmo Tronus meus sicut sol in
conspectu meo et sicut luna perfecta in eternum. In
qua idem ipse dei filius ipso eterne glorie
posuit tabernaculum suum et inde hodie
egressus est tamquam sponsus de thalamo suo.
Et possumus quidem in eisdem verbis thematis con
templari ac intueri salvatorem nostrum ho
die ad nos procedentem. Primo quis sit
ipse qui procedit. 2o qualis sit seu quomodo
procedit et 3o unde procedit. Si scire
volumus quis sit dicit nobis propheta quod ipse
est. Sed quis ipse. Certe ille de quo idem
propheta alibi canit Tu autem idem ipse es
et anni tui non deficient. Est igitur deus immuta
bilis et eternus solus habens immortalitatem
lucem habitans inaccessibilem. Ipsius eterni
corpus hic et hodie ipse est in secula.
Est nempe eterna et increata genita ex
sapiencia que ex ore altissimi prodiit primo
genita ante omnem creaturam in altissimis ha
bitans cuius tronus in columpna nubis atti
gens a fine usque ad finem fortiter et di
sponens omnia suaviter candor utique lucis
eterne et verbum dei. Si vis cognoscere qualis
sit vel qualiter veniat dicit nobis quod tamquam spon
sus. Venit enim sibi desponsare sponsam
ecclesiam non habentem macu

lam neque rugam. Ipse est qui sicut ait ipse
per Ysaiam propheciaverat induit eam deus
pater vestimentis salutis et indumento
leticie circumdedit eam quasi sponsum decora
tum corona. Et sponsam eius facies ornatam
quasi sponsam ornatam monilibus suis. Vestivit
vero eam vestimento et indumento huma
nitatis nostre ut compleret illud mysterium ma
gnum. Relinquet homo patrem suum et ma
trem et adherebit uxori sue et erunt duo
in carne una. Habent dubium quid spon
sus et sponsa. Ego autem dico ait apostolus
in christo et ecclesia. Hoc vestimentum seu
indumentum et minutum dyadematis
quo coronavit regem nostrum Salomonem ma
ter sua quo est speciosus forma
pre filiis hominum procedit in die desponsa
cionis illius et in die leticie cordis eius
qui exultat ut gigas ad currendam viam
miserie et penalitatis via summus a
summo celo egressio eius. Egrediamur
igitur hodie dilectissimi fratres mei sa
pientes et videamus regem nostrum Salo
monem in hoc ipso dyademate. Et
certe [illegible] vnus quod nobis factus est
indutus tunica pellicea mortalitatis
nostre. Commercium quidem commune fortis
sum accepit [illegible] nobis similis et
habitu inventus ut homo. Ecce [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis
de thalamo suo idest utero virginali
in quo natura humana sibi in unitate sup
positi copulatur. De quo tamquam in cubiculo
[illegible] sic novus [illegible] [illegible]
[illegible]. Et dum esset rex in accu
bitu suo nardus mea dedit odorem
suum. Qua propter inde hodie egressus est
ut desponsaret sibi eam virginalem in
tegritatem matris non minuens sed sacrata
claustra thalami non rumpens aut
[illegible] sed penetrans virginale signa
culum non frangens sed salvans genitale
secretum pudici ventris non viola
ns [illegible] illo antique maledictionis

dolore angustiantes. Sed dulcissime omnia
absque hoc quod redderet aut ruperit per-
transiens quemadmodum postmodum sepul-
chrum clausum exiebat atque intrabat ad
discipulos ianuis clausis penetrando
in sua gloriosa ascensione omnia ipsos celos.
Hinc est quod sicut pudicissima puerpera
sicut ante partum sic et post inviolata
permansit. Hinc est eciam quod non cum dolore
ut cetere parturientes sed cum immenso gau-
dio et delectatione vice obstetricum gau-
dentibus et concinentibus angelis et archan-
gelis ymo dominum adorare videntium
multitudine celestis exercitus peperit filium
suum primogenitum. Quomodo autem fuit mo-
dus parturitionis eius nos primo enarrare
non explicat. Unum modum qualiter
dicitur in revelationibus illius beate Birgit-
te de Suecia que ante paucos annos
floruit cuius revelaciones a doctoribus
dicuntur examinate et iudicate satis confor-
mes non contrarie sane fidei sic quod nichil
in eis ponitur quin pia fide credi pos-
sit. Immediate namque dicitur quod inminente ho-
ra qua nata est dominus cum esset virgo
sanctissima fatigata ex itinere voluisset
quod lassa modicum pariter quieti dare
atque ita incepisset se spoliasse vesti-
mentis suis compositis sibi vero et
calciamenta de pedibus suis studuit
flexis genibus orare pronam suum quod est deus
celis et terre subito rapta in excessu
mentis per ut non erat insolita inefabili
visione illustrata et atque dulcissimo
gaudio et delectationis dulcedine in deo
transsillata et tunc quidem impleti sunt
dies marie ut pareret et peperit sicut
Gabriel sibi promiserat filium suum ymo
et filium altissimi. Cumque ad se reversa
fuisset vidit infantulum super nu-
dam humum nudum iacere et va-
gientem amarissime plorantem. Et mi-

mirum castissima puerpera miserta
infantis tulit eum et vilibus pannis
quos tunc potuit involvit eum et re-
clinavit in presepio quia non erat alius
locus in diversorio. Conformiter satis est
de revelacionibus sunt illa simul datis
et virgo Elizabeth se vidisse. Qualiter
beata virgo vicina partui sedebat et
cum tempus instaret pariendi ineffabi-
li leticia et iubilo replebatur et consol-
statim ea virgo digna ita ut eam stupe-
facto surgeret et confusa hilaritate pe-
deret sed in gratiarum actione usque ad terram
declinaret nescivit quomodo sibi esset do-
nec puerum habuit in gremio suo. Post hoc
horum spacium. Per illa Birgitte vero
simile est quod cum virgo sanctissima primo at-
tendit filium suum dulcissimum vagientem
ac intemperie frigoris patientem statim
tulit eum in gremium suum tenere sibi
de pannis pauperculis providet quibus
eum involuit. Ecce karissimi quis
qualis et unde venit salvator noster.
Venit siquidem ad nos ipse tanquam sponsus
procedens de thalamo suo. Per pri-
missum tamen exhibens nobis suam
deposuisse et eternam dignitatem quam
scilicet omni veneracione adorare quia
deus noster est. Per secundum suam amabi-
lem humilitatem qua diceret amplexe-
mur quia frater et sponsus noster est. Per
tercium vero exhibens nobis suam benivolen-
ciam et caritatem qua ad nupcias dei et
agni ducturum quia procedit de thalamo
suo. Sed submurmurant forsan
aliqui cogitantes sic dicentes: Si sponsus
est cur ita progreditur non tamen veste
imperiali? Nempe ipse sponsus tamen
vilibus ut prenotatum involutus
pannunculis. Ubi etiam sodales sponsi
nudus bos et asinus sunt paranymphi et
amici eius et pronubi. Sed nec

ipse assistit gaudenti sponso in preparato habitaculo aut ornato thalamo quod potius videtur stabulum brutorum animalium more vagientem in arto presepio. Et in quo consistit huiusmodi sponsi maxima fortitudo et eternitas? Nempe qui tam desursum apparet et recens quod infans est unius diei super terram. Et quis denique plorando veniat ad nuptiarum gaudia? Audite karissimi quod non est sponsus iste ut filii huius seculi qui nubunt et nubuntur. Illi nempe gaudent in commessacionibus et ebrietatibus voluptantur in cubilibus et in impudiciis gloriantur in pompis mundi huius et divitiis. Iste vero omne quod carnale et secularis est spernens et reprobans et contrarians solum spiritualia approbat gaudia et voluptates quales spiritus. Quia ipse non decet ridere sed potius plorare ac fastidire blandimenta terrena gratie aut celestia. Unde et sponsus noster non procedit de thalamo suo mollibus vestibus quemadmodum illi qui in domibus regum sunt nec ornamentis pannorum circumdatus ut similitudo templi quod potius spiritualiter amictus pallio coccineo geminate caritatis. Quippe quia ipse nimiam caritatem qua dilexit nos venit de sinu patris in hunc mundum factus quod mulier fecit sub lege tunica vestitus humilitatis toga voluntarie paupertatis ornamentis magnitudinis prudentie fortitudinis prudentie temperantie et castitatis atque sub tegmine omnis innocentie et puritatis. Et ideo certe sodales eius esse non poterunt qui non habent huiusmodi vestem nuptialem. Sunt vero sodales eius angeli ac ceteri homines sed qui promissis

ornati virtutibus ipsum adiuvant regentem sponsam suam ecclesiam scilicet. Nos taceamus igitur quod infirmus est ex humanitate qui tamen potens est ex virtute dei. Hic quippe convenit maxime antedictarum virtutum exerciciis. Quod est infirmum est dei fortius est hominibus. Nec miremur quod plorat qui fletum docere venerat. Erit tamen profecto aliquando tempus quando aliter vestitus procedet rex noster in magna gloria quando scilicet deus manifeste veniet deus noster et non silebit. Tunc quippe accipiet armaturam zelus eius tunc induet quod thoracem iusticiam et accipiet pro galea iudicium certum sumet scutum inexpugnabile equitatem atque acuet duram iram in lanceam et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos. Sed interim factus est puer nesciens irasci nolens indignari. Quippe indutus vestimentis pietatis et misericordie. Ecce audivimus fratres dilectissimi quod sponsus venit occurramus igitur obviam ei exeamus nunc de nobismetipsis relinquendo spernendo concupiscencias et gradiamur ea via sibi obviam qua ipse ad nos venit videlicet humilitatis voluntarie paupertatis obediencia et caritatis ac via ceterarum virtutum adoratores ipsum tamquam verum deum devotissime amplexantes ac osculantes tamquam dilectissimum sponsum sincerissime atque diligentissime ipsum imitantes tamquam de thalamo procedentem et ad nuptiale quoniam convivium donec sua dignacione dignetur nos in domum patris sui ubi celebratur eterne nuptie. Ipso prestante qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus in secula seculorum. Amen.